

Statenjacht *De Utrecht* bij de Museumwerf

In oktober komt het statenjacht *De Utrecht* naar de Museumwerf voor onderhoud en reparatie. Dit feit laten wij niet ongemerkt voorbijgaan. Dit bijzondere schip is niet alleen prachtig om te zien, er valt ook veel over te vertellen. Daarom staat *De Utrecht* centraal tijdens de Themazondag op **8 oktober** en organiseert de Museumwerf op zaterdag **14 oktober** een lezing over dit jacht.

Statenjachten

De Utrecht, die 11 jaar eerder ook al bij de Museumwerf is geweest, is een eikenhouten reconstructie van een 18^e eeuwse statenjacht. Statenjachten waren snelle zeilers waar de term jacht dan ook naar verwijst. De schepen werden ook wel prinsen-, transport-, VOC- of admiraliteitsjacht genoemd. Statenjachten werden van de 17^e tot in de 19^e eeuw gebruikt voor het vervoer van hooggeplaatste personen zoals stads- en staatsbestuurders, mensen van adel, bevelhebbers van leger- en vloot, bestuurders van de VOC, en hun familie. De schepen waren rijkversierd en comfortabel ingericht. Statenjachten waren indrukwekkend wat ook de bedoeling was omdat die uiterlijke rijkdom de hoge positie van de passagiers onderstreepte. Er zijn totaal zo'n 200 statenjachten gebouwd.

De Utrecht

Eind vorige eeuw nam de Utrechtse Rotary het initiatief tot de bouw van *De Utrecht* als leer-/werkproject. Het Nieuwegeins Gildevaartcollege verzorgde de scholing. Het schip werd in 2003 te water gelaten. Verreweg de meeste deelnemers, die er het vak van timmerman/-vrouw leerden, vonden een baan in de sector.

De Utrecht is, zoals eerder vermeld, een reconstructie van een 18^e eeuwse statenjacht. Dat is iets anders dan een replica waarbij het schip volgens voorbeeld is gebouwd. De grondslag van *De Utrecht* vormde slechts een bouwtekening uit 1746. De tekening was gemaakt door de destijds beroemde statenjachtbouwer Pieter van Zwijndrecht. Hoe het schip precies in elkaar stak en hoe het er daadwerkelijk uit moest komen te zien, was niet aangegeven. Verder ontbreken schilderijen of prenten van een Utrechts Statenjacht. Het uiterlijk en de constructie moesten worden bepaald aan de hand van diepgaande studies en adviezen van diverse deskundigen.

Saillant details is dat het eikenhout waaruit het schip is opgetrokken, afkomstig is van een voormalige VOC-plantage uit Denemarken. De basis ervan, de eikels, kwamen uit Nederland.

De Utrecht ligt van november tot eind maart in de Historische Haven (de voormalige Veilinghaven) in Utrecht. Dan is het jacht ingericht als eetcafé. Van april tot november ligt het schip in de oude haven van Volendam en kan worden gehuurd voor dagtochten. Meer informatie op www.statenjacht.nl.

Bezichtiging tijdens Themazondag

Op zondag 8 oktober is er weer Themazondag bij de Museumwerf. Die staat natuurlijk in het teken van het statenjacht. Het monumentale, eikenhouten schip ligt dan naast het Theehuys en is opengesteld voor publiek. Enthousiaste bemanningsleden van *De Utrecht* staan klaar om u rond te leiden.

Op het werfterrein zijn verder een blokkenmaker, beeldsnijder en zeilmaker van het lineschip *De Delft* actief en hebben de sloopstimmerlieden van de Museumwerf hun werkplaats geopend.

Bijzonder is dat de beroemde 18^e eeuwse statenjachtbouwer Pieter Van Zwijndrecht ook aanwezig is. Dat is in de persoon van nazaat Paul van Zwijndrecht(!) die een stand over zijn voorvader bemant. Uiteraard is ons gezellige Theehuys, met binnen- en buitenterras, geopend. Binnen kunt u daar de documentaire over de bouw van *De Utrecht* bekijken. Deze duurt een uur.

De Themazondag is van 13.00 en 17.00 uur. Aanmelden is niet nodig. De entree bedraagt als gebruikelijk € 2,- p.p. Bootsmaatjes en kinderen tot 12 jaar gratis.

Lezing

Op *zaterdag 14 oktober* organiseert de Museumwerf een lezing over de bouw en de achtergronden van het Utrechts statenjacht. Ondersteund met mooi fotomateriaal weet Ton Fransen als geen ander smakelijk te vertellen over het wel en wee rond het jacht. Fransen was tijdens de bouw nauw betrokken bij de voortstuwingsstechniek. Die betrokkenheid is na de tewaterlating in 2003 tot op de dag van vandaag gebleven.

De Utrecht staat gedurende twee weken op de helling bij de Museumwerf. Dan is het schip in volle glorie te zien. Fransen maakt van deze gelegenheid gebruik om samen met u het onderschip te bekijken. Een rondleiding in het schip is helaas om technische en veiligheidsredenen niet mogelijk.

De lezing vindt plaats in de Expositieruimte. Aanvang programma is om 13 uur. Voor de lezing dient u zich wel aan te melden. Graag enkele dagen vooraf via museumwerf@museumwerf.nl. Entree bedraagt € 5,- p.p. (inclusief kopje koffie/thee). Bootsmaatjes hebben gratis toegang.

Museumwerf Vreeswijk zit aan de Wierselaan 113 in Nieuwegein

www.museumwerf.nl